

Мельниченко Н.В.

кандидат біологічних наук, доцент;

Лебединець Г.М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВНЗ УКРАЇНИ

Освіта, як одна з найважливіших складових суспільства, з одного боку, залежить від процесів, що відбуваються в ньому, повинна швидко реагувати та відповідати стану науково-технічного прогресу, тенденціям розвитку економічної сфери країни, з іншого, безумовно, впливає на всі процеси і сторони життя, оскільки готує фахівців, розвиває особистість, формує певні життєві погляди. Тому особливої уваги заслуговує сучасний стан, проблеми впровадження та перспективи інновацій в освіту нашої країни.

Освіта і наука сьогодні стають пріоритетними, чинниками розвитку соціально-економічного, духовного та політичного життя будь-якої країни.

Визначальним чинником багатства країни на сьогодні є знання. У цих умовах особливого значення набуває проблема інновацій у сфері знань. Широкий спектр інноваційних проблем, їх активне впровадження в освітню галузь є ключовим напрямком роботи Міністерства освіти і науки України, науковців АПН, вищих навчальних закладів України, оскільки інноваційні методи забезпечують підняття освіти на якісно новий рівень [7].

Інновація – основна форма розвитку освіти, а управління процесом інновації, що включає створення умов для її відтворення – основний механізм, який визначає її якість та якість освіти в цілому [2, с. 5]. У зв'язку з цим, особливого значення набуває визначення суті процесу інновації в освіті.

Серед проблем сучасної педагогіки пріоритетним є питання інноваційної діяльності як основної складової педагогічної інноватики, спеціальної наукової дисципліни, яка розкриває загальні засади теорії інноваційно-педагогічних процесів.

Сучасний розвиток системи вищої освіти ставить все нові вимоги перед викладачем вищої школи, а саме сформувати цілеспрямовану, всебічно розвинуту креативну особистість, здатну працювати як самостійно, так і в команді. Саме тому у навчальному процесі постають численні зміни, які поступово готують студента до нового мислення та гнучкості сприйняття. Такими змінами є використання інноваційних технологій, які застосовують в усіх ВНЗ України.

Термін «інновація» означає нововведення. У педагогічній інтерпретації інновація означає нововведення, що поліпшує хід і результати навчального процесу. Інакше, педагогічна інновація – це особлива організація діяльності і мислення, метою яких є організація нововведень в освітньому просторі. Поняття «технології» означає сукупність знань про способи обробки матеріалів. Отже

термін «педагогічна технологія» означає форму організації педагогічної діяльності, що приносить зміни в освітній процес [3, с. 52; 4. с. 28].

Аналіз літератури з даного питання забезпечує визначення педагогічних умов, які сприяють впровадженню інноваційних педагогічних технологій у навчальний процес і забезпечують його ефективність та результативність [1, с. 6, с. 67]:

- створити середовище, що відповідає змісту, активній діяльності і інноваційним методам;
- організувати виконання плану занять з упровадженням інноваційних технологій;
- зацікавити студентів процесом реалізації інноваційних технологій;
- здійснювати взаємодію студент-викладач у навчальному процесі;
- формувати й розвивати емоційну сферу сприйняття, пізнавальні інтереси студента;
- володіти собою, оцінювати свої почуття в конкретній обстановці, психічний стан студента;
- володіти собою, оцінювати свої почуття в конкретній обстановці, психічний стан студента;
- володіти голосом, тоном педагогічного мовлення [5, с. 159].

Саме тоді педагогічні умови створюють відчуття студентом своєї незалежності та особистого внеску в навчальний процес, сприяють активізації пізнавальної діяльності, розвивають їх відповідальність і творчість. Проте, саме викладач є відповідальним за навчальний процес та за результативність навчання, саме йому належить домінуюча роль у впровадженні нових технологій у навчальний процес.

Інноваційне навчання передбачає використання аудіо та електронно-обчислювальної техніки, а також конструювання та застосування різноманітних дидактичних матеріалів.

До основних інноваційних джерел викладання у ВНЗ належать: використання мережі Інтернет та дистанційне навчання, використання електронних підручників та спеціальних програм в режимі он-лайн, навчання по Скайпу, застосування інтерактивних методів навчання, що обумовлені взаємодією викладача і студента.

До інтерактивних технологій, які належать до інноваційного навчання відносять [2, с. 34] кооперативне навчання в малих групах, метод проектів, метод мозкового штурму, метод ідей, конференції, круглі столи, брифінги, рольові ігри.

Інтерактивне навчання можливо впроваджувати за будь-якої технічної оснащеності, наприклад з використанням Інтернет, завдяки якому значно розширюється вибір форм і методів навчання, створюються умови для поглиблення знань та додаткової освіти, а інноваційне використання комп'ютерів обумовлює можливості здобуття домашньої освіти в результаті використання Web-ресурсів (дистанційне навчання).

Застосування вище вказаних форм викладання у ВНЗ дає можливість формулювати переваги застосування інноваційних технологій у навчальному процесі.

Отже, основними перевагами є:

- активізація пізнавальної діяльності студентів за умови їх попередньої мотивації до навчання;
- створення середовища, близького до майбутнього професійного;
- розширення меж стереотипів викладача і студентів;
- результативність навчання студентів, обумовлена підвищенням активізації їх пізнавальної діяльності;
- створення українського середовища, ідентичного зарубіжному, що надає подальші можливості для обміну трансферу студентів [6, с. 98].

Отже, впровадження інноваційних технологій у навчальний процес у вищих навчальних закладах веде до набуття як студентами, так і викладачами нових професійних якостей та підвищення кваліфікаційного рівня, стилю мислення, гнучкості уяви, креативності, самостійності та здатності працювати в команді. Основними недоліками інноваційного навчання є неготовність як студентів, так і викладачів до запровадження певних змін у навчальний процес в порівнянні з пострадянською системою освіти та подолання психологічного бар'єру до нововведень, що полягає в:

- з'явленні побоювань того, що набуті навички виявляться і буде ущемлена професійна гордість;
- небажання витратити сили на перенавчання;
- побоювання зростання інтенсивності праці;
- страх перед невизначеністю, обумовленою нерозумінням суті і її наслідків нововведень:
- прагнення зберегти звичні соціальні зв'язки;
- неприязнь до зовнішнього втручання в особисті справи і до осіб, які впроваджують нововведення;
- невдоволення слабкістю особистої участі і незначністю своєї ролі при впровадженні нововведення [8, с. 56].

Усунувши ці недоліки, та переборовши психологічний бар'єр, слід усвідомити, що ХХІ століття це епоха інформаційного суспільства, що характеризується прискореним розвитком інновацій, які проникли у всі сфери людського буття і визначають його прогрес і успіх.

Список використаних джерел:

1. Лисенко М.В. Інноваційна парадигма вищої освіти України за умов переходу до інформаційного суспільства. Автореф. дис... канд. філос. наук. 09.00.10. / Лисенко Микола Владиславович: М-во освіти і науки, молоді та спорту України. Нац.техн. ун-т «Україна». Київ, політехнічний ін.-т. – К.: 2013. – 16 с.
2. Підласий І.П. Педагогічні інновації / І.Т. Підласий «Рідна школа» – 1998. – № 12. – С. 34.
3. Кошечко Н.В. Методика викладання у вищій школі. Навч. посібник. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. – 115 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. / Навч. пос. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи % монографія / П.Ю. Саух. [та ін.]; ред. П.Ю. Саух – Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2011. – 443 с.
6. Пометун О.І. Інтерактивні технології навчання. Теорія, досвід: метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.Н. Пироженко – К.: АПН, 2002. – 136 с.

7. Про вищу освіту. Закон України від 1 липня 2014. – № 63. – Ст. 1728.
8. Є.С. Крюкова Впровадження інноваційних технологій у вищих навчальних закладах / Є.С. Крюкова, О.С. Америкізе // Вісник № 10. – 2017. – С. 54-57.

Мороз О.В.

студентка,

*Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка*

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ – ПРОФЕСІЙНІ ВМІННЯ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА

Проблема інноваційного розвитку освіти і освітніх інновацій є актуальною, тому що вона викликає широкий суспільний і науковий резонанс. Інноваційна освітня діяльність передбачає розвиток творчого потенціалу педагогів і стосується не лише створення та поширення новизни, а і зміни у способі діяльності, стилі мислення учасників навчально-виховного процесу. Основною характеристикою інноваційної педагогічної діяльності вищого навчального закладу є підвищення результативності освітнього процесу.

Упровадження й систематичне використання сучасних інформаційних технологій у навчальному процесі ЗВО сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів і викладачів, інтенсифікації навчального процесу, появі стійкої зацікавленості навчанням, підвищенню мотивації пізнавальної діяльності, формуванню потреби в самонавчанні, саморозвитку, умінню самовизначатися в навчальній діяльності; у викладача змінюється позиція, він стає носієм нового педагогічного мислення і принципів педагогіки співробітництва, професіоналом, здатним до проектування і перепроjektування своєї діяльності [4, с. 62].

Одним із шляхів модернізації освітньої системи постає упровадження в навчальний процес ЗВО інноваційних педагогічних технологій і методів. Інновації (італ. *innovations* – новизна, нововведення) – нові форми організації діяльності і управління, нові види технологій, які охоплюють різні сфери життєдіяльності людства [1, с. 63].

Інноваційну педагогічну технологію розглядають як особливу організацію діяльності та мислення, які спрямовані на організацію нововведень в освітньому просторі, або як процес засвоєння, впровадження і поширення нового в освіті.

Сучасним дидактичним пошукам технологій контекстного навчання властиві орієнтація на тісний зв'язок навчання з безпосередніми життєвими потребами, інтересами і досвідом спеціалістів. Кожен спеціаліст є носієм індивідуального особистісного досвіду, який потрібно враховувати і на який необхідно спиратися у процесі професійної підготовки [5, с. 117].